

Komentari zaprimljeni u javnoj raspravi

Javna rasprava održana: 06.03.2019. - 05.04.2019.

Dokument u javnoj raspravi: Nacrt plana razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa u Gradu Omišu, te općinama Dugi Rat, Podstrana i Zadvarje

Komentare dostavio: A1 Hrvatska d.o.o.

Komentari zaprimljeni: 05.04.2019.

Komentar operatora	Odgovor NP
Kategorija: Verifikacija boja područja i ciljani obuhvat projekta:	
<p>Na navedenim područjima obuhvata projekta A1 je u mogućnosti pružiti širokopojasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s na vlastitoj infrastrukturi.</p> <p>Na navedenim područjima obuhvata projekta trenutno A1 ne planira poduzeti komercijalna ulaganja (bez državnih potpora) u pristupne mreže sljedeće generacije (NGA mreže) .</p>	Primljeno na znanje.
Kategorija: Lokacija demarkacijskih točaka	
<p>Obzirom na novu Uputu o demarkacijskim točkama, koja je izdana 28.02.2019. od strane NOPa i objavljena na NOP-ovim stranicama 01.03.2019., A1 smatra da je uz predložene pasivne demarkacijske točke navedene u PRŠI-ju, za potrebe izgradnje mreže dovoljan jedan MPoP (demarkacijska točka sa aktivnom opremom) smješten u Omišu, koji može pokriti sve JLS-ove.</p>	Mišljenje A1 o potrebnom broju demarkacijskih točaka bit će sadržano u konačnoj verziji PRŠI.
Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa	
<p>U Poglavlju 3.3.5 PRŠI „Procijenjeni broj izvedenih priključaka i očekivana penetracija“ spominje se očekivana razina penetracije u prvih nekoliko godina, a nije točno specificirano o kojem se vremenskom razdoblju radi, te se očekivana razina penetracije temelji na trenutnoj potražnji. S tim u vezi skrećemo pažnju da je potrebno uzeti u obzir da veliki broj kućanstava već koristi određene usluge operatora, te su takva kućanstva vezana određenom ugovornom obvezom tj. minimalnim trajanjem ugovorne obveze koje može biti 12/24 mjeseca. Stoga je, u kalkulaciji određene penetracije, nerealno očekivati da će korisnici raskinuti tako potpisane ugovore uz plaćanje penala radi prijevremenog raskida, a sve u svrhu kako bi se kućanstva prebacila na optičku infrastrukturu.</p> <p>U poglavlju 10 PRŠI „Specifikacija zahtijevane minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga“ A1 podržava zahtijevanu razinu osnovne usluge u vidu pristupa internetu velikim brzinama u oba smjera (downstream i</p>	<p>Vremenski period i financijski učinci povezani sa postizanjem ciljane penetracije detaljno su prikazani u poglavlju 14.3.</p> <p>Nema primjedbi.</p>

<p>upstream). Isto proizlazi i iz PRŠI Poglavlje 5.3.1 Zaključak analize i mapiranja boja, gdje je navedeno: „Novoizgrađena mreža na cijelom području obuhvata projekta treba omogućiti korisnicima brzine veće od 100 Mbit/s sukladno cilju DAE kojim je definirano da 50% korisnika koristi brzine veće od 100 Mbit/s.“</p> <p>Međutim, u Tablici 48 PRŠI stoji da je minimalna brzina pružene usluge interneta 40 Mbit/s, a obzirom na činjenicu da je tablica zasnovana na pretpostavci da postoji nova NGA mreža, očekivana brzina bi u tablici slijedom toga trebala biti definirana kao 100 Mbit/s.</p> <p>U istoj tablici se pod minimalne usluge ubrajaju i napredne usluge, npr. cloud usluge, koje nisu definirane, već su isključivo generički opisane. U koliko je A1 razumijevanje napredne usluge jednako razumijevanju NP-a, u tom slučaju takve usluge ne bi trebale stajati pod minimalne usluge Trio paketa, koji uključuje TV, Telefon i internet uslugu. Ukoliko napredne usluge uključimo u minimalne, time će izračun prosječne cijene po paketu biti znatno veći, jer se ne radi o standardnim uslugama privatnih korisnika. Uključivanjem naprednih usluga u standardnu uslugu uz previsoku cijenu od 300 kn dobiva se kriva slika budućih prihoda s jedne strane, a s druge nemogućnost ostvarenja procijenjene razine penetracije u PRŠlu.</p> <p>Napredne usluge (npr. HDTV, video na zahtjev) bit će u potpunosti podržane na području pokrivenosti optičkom mrežom (FTTH rješenje).</p>	<p>Primljeno na znanje. ONP u poglavlju 2.2 izričito navodi da minimalna brzina NGA širokopolasnog pristupa koja mora biti podržana na mrežama izgrađenim uz potpore u sklopu Okvirnog program iznosi 40 Mbit/s (download) odnosno 5 Mbit/s (upload). Ovime se ne sprječava operatore da na razini maloprodajnih paketa ponude i veće brzine, uključujući i onu od 100 Mbit/s, tamo gdje je ista dostupna.</p> <p>Formiranje maloprodajne cijene poslovna je odluka svakog operatora i Plan ne može niti nema za cilj postavljati istu. Osim toga pretpostavljena cijena maloprodajnog paketa u Planu nije uključena u procjenu prihoda i kasnije financijske analize odnosno promatrani prihod se ne zasniva na istoj. Promatrani prihod u financijskoj analizi zasniva se samo na veleprodajnoj naknadi.</p>
<p>Kategorija: Veleprodajni uvjeti pristupa</p>	
<p>S obzirom da A1 planira graditi NGA širokopolasnu mrežu temeljenu na FTTH i LTE rješenju, sve veleprodajne usluge navedene u Tablici 49 u poglavlju 11 PRŠI-ja koje su kompatibilne s navedenim tehnologijama bit će podržane.</p> <p>Pri definiranju dostupnih veleprodajnih usluga A1 će voditi računa o svim obvezama operatora koje proizlaze iz ONP-a i primjenjivih zakonskih i podzakonskih propisa.</p> <p>Vezano uz pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada, A1 ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već odredio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz ONP-a, Smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada te opisu iz poglavlja 11.1 PRŠI-ja, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži.</p> <p>Pri tome A1 ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga (primjerice bitstream u mobilnoj mreži) s obzirom da se finalizacija mreže očekuje 2023. godine, a ONP-om je određeno da je najkasnije 6 mjeseci prije finalizacije izgradnje mreže potrebno s HAKOM-om finalizirati veleprodajni model i odgovarajuće naknade.</p>	<p>Nema primjedbi.</p>

Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture	
<p>Sukladno točki 6. javnog poziva za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja Plana razvoja širokopolasne infrastrukture, na navedenom području obuhvata ovog projekta A1 nema postojeće vlastite kabelaške kanalizacije.</p> <p>Na navedenim područjima PRŠI-ja A1 ima antenske stupove bežičnih mreža. Svi podaci prijavljeni su HAKOM-u i dostupni su na HAKOM-ovim internetskim stranicama na linku: http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/RadijskePostaje#sthash.1b2a5Zn7.dpb</p> <p>Detaljni podaci nalaze se u Prilogu 3, te napominjemo da su povjerljivi i raspoloživi isključivo Nositelju projekta.</p>	<p>Nema primjedbi.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
Kategorija: Ostalo	
<p>Točka 5.1 postupak određivanja boja</p> <p>A1 ističe značaj i potrebu usklađivanja podataka u PRŠI-ju sa konačnom definicijom „Korisnika“ od strane MRRFEU kroz poziv za dodjelu sredstava.</p> <p>A1 napominje da Prilog 4 - Upitnik za operatore, koji se odnosi na mapiranje obuhvata projekta, ne sadrži potrebne podatke. Naime, navedene su samo adrese i pripadna boja područja. Nedostaje podatak o broju stanova, kućanstava, poslovnih i javnih korisnika, odnosno adrese koje nisu stalno naseljene, što onemogućava kvalitetno projektiranje i pripremu projektnog prijedloga.</p> <p>Sukladno obavijesti Nositelja okvirnog programa (NOP-a), nositelj projekta ima obvezu dostave tablice rezultata mapiranja uz konačnu verziju PRŠI-ja. Obavijest NOP-a raspoloživa je na poveznici: https://nop.hakom.hr/aktualnosti/vazna-obavijest-nositeljima-projekata-obveza-dostave-tablice-rezultata-mapiranja-261/261</p> <p>Dostava tablice rezultata mapiranja je preduvjet za završnu verziju PRŠI-ja, odnosno navedeno može imati značajni utjecaj na pripremu ponuda (projekta i troškovnika), kao i na realizaciju samog projekta.</p> <p>Dodatno, A1 svakako preporuča NPU da u skladu sa posljednjim raspoloživim podacima provjeri stvarnu dostupnost usluga brzog i ultra brzog interneta na području obuhvata projekta, odnosno ispravno definira bijele i sive zone.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primjedba se odbacuje. Upitnik za operatore sadrži sve potrebne podatke kao i na prethodnim javnim raspravama kada niste imali nikakve primjedbe na sadržaj istog. Skrećemo pažnju da se javna rasprava provodi sukladno ONP-u, te da se u istoj prikazuju podaci HAKOM-a (PPDŠP) i DGU kako je i predviđeno ONP-om. Po završetku javne rasprave se provjeravaju odn. potvrđuju adrese i boje na projektnom području.</p> <p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje. Upravo iz tog razloga je i održana javna rasprava.</p>
<p>Točka 8.1.1 Pregled širokopolasnih tehnologija</p> <p>A1 smatra da se GPON tehnologijom mogu postići bitno veće brzine od navedenih u opisu GPON tehnologije u članku 8.1.1 PRŠI-ja, gdje stoji: „GPON podržava brzine preko 100Mbit/s u dolaznom smjeru te prosječno dvostruko manje u odlaznom smjeru. Napredne tehnologije nudit će brzine iznad 100 Mbit/s.“</p>	<p>Primjedba se odbacuje.</p> <p>Kao što ste i sami primijetili na stranici 104. stoji „Napredne tehnologije nudit će brzine bitno veće od 100 Mbit/s.“</p>

<p>Iz vlastitog iskustva u komercijalnoj implementaciji možemo potvrditi da se GPON tehnologijom postižu brzine od 500 Mbit/s, što je značajno odstupanje od opisanih brzina u PRŠlu. Dodatno, A1 ističe da, suprotno navedenom u PRŠlu, tehnologija GPONa omogućava brzine veće od 100Mbit/s u dolaznom i odlaznom smjeru, a sve to, kao što stoji i u PRŠI-ju, uz bitno manje troškove implementacije i održavanja.</p>	
<p>Točka 9.6 Odabir investicijskog modela</p> <p>Prilikom odabira investicijskog modela potrebno je uzeti u obzir kompleksnost projekta s jedne strane, i raspoloživa znanja, iskustvo i investicijski potencijal s druge strane. Stoga je preporuka A1 da se kao investicijski model bira model A Privatni model.</p> <p>Privatni operatori imaju dostatno znanje, iskustvo i kapacitete za provedbu potrebnih aktivnosti na projektiranju, izgradnji, upravljanju i održavanju mreže čim se smanjuje opterećenje na operativne kapacitete u tijelima NP-a. Dodatno, obzirom na investicijske troškove i potrebne iznose potpora u projektima, cijelu financijsku konstrukciju lakše je zatvoriti uz potporu privatnog operatora koji u određenom dijelu sufinancira izgradnju mreže čime su javni investicijski troškovi niži.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Točka 12. Kriterij za odabir ponude</p> <p>Sukladno objavljenom Pozivu za dostavu prijava „Izgradnja pristupnih mreža sljedeće generacije u NGA bijelim područjima“, kriteriji i postupak javne nabave nisu dio predmetnog Poziva za model A, u odnosu na opisane kriterije i zahtjeve iz PRŠI-ja, te smatramo da isto nije potrebno dodatno komentirati.</p>	<p>Primljeno na znanje. Predmetno poglavlje prema uputi NOP-a bit će izostavljeno iz konačne verzije PRŠI.</p>
<p>Točka 14. Analiza troškova implementacije pojedinih infrastrukturnih i tehnoloških rješenja, te detaljna financijska analiza isplativosti projekta</p> <p>Financijska analiza</p> <p>A1 skreće pažnju da u PRŠI-u nisu jasno definirane bitne pretpostavke za izradu poslovnog modela i financijskog plana projekta kako slijedi:</p> <p>1) Očekivani prosječni prihod po korisniku u iznosu od 300 kn je neopravdano visok, što rezultira pogrešnom procjenom budućih prihoda</p> <p>Nositelju projekta skrećemo pozornost na gornja točka ključna za pravilno procjenjivanje poslovnog modela. Posljedica korištenja krivih pretpostavki u izradi poslovnog modela dovodi do potencijalno značajnih odstupanja i nerealno niskih troškova po pojedinom korisničkom priključku kao i nerealno niskih iznosa potpora koje će se planirati i tražiti za provedbu projekta, čime dolazi u pitanje opstojnost projekta.</p>	<p>Primjedba se odbacuje.</p> <p>1) Predviđena cijena maloprodajnog paketa nije uključena u procjenu prihoda i kasnije financijske analize odnosno promatrani prihod se ne zasniva na istoj: Promatrani prihod u financijskoj analizi se zasniva samo na veleprodajnoj naknadi.</p>
<p>Točka 17.2 Grafički prikaz glavnih projektnih faza</p> <p>Smatramo da će okvirni vremenski plan biti definiran od strane operatora/ prijavitelja na projekt sukladno Pozivu „Izgradnja pristupnih mreža sljedeće generacije u NGA bijelim područjima“, te ovakav ne može biti predmet komentara ja javnoj raspravi, obzirom na novonastale okolnosti.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>